

(6/38)

LA SEMANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS Á DIJOUS

EN Maura acaba de donar una prova ostensible del seu esperit jesuítich ab la seva circular als governadors, dictada á pretest de garantir la sinceritat electoral protegint als notaris que intervinguin en la elecció; pero ab l'idea deliberada de posar els col·legis á mercé dels delegats dels governadors, els quals fins podrán valerse de la forsa pública.

Se tracta senzillament de un verdader atentat á la llei electoral.

Així ho comprenen tots els partits de oposició, y entre 'ls mateixos ministres n' hi ha alguns que consideran la circular mauresca com una verdadera etzegallada; no obstant y això la defensan, comprendent que si no ho fessin la situació se'n aniria á passeig, dada la intransigència del ministre matorquí.

Per tractar de la circular se ha reunit la Junta central del Cens. En Silvela y 'ls seus varen sostener el criteri de que l'entendre en l'assumpto no era de la competència de l'expressada Junta, deventse reservar íntegrament á la decisió de les Corts. Es á dir: unas Corts nascudes viciosament del atropello de la llei electoral son, segons en Silvela, las que han de decidir sobre la legitimitat del atropello á que deurán la seva formació. No pot arribar á més el descocó ministerial. ¡Y aquests son els homes que s'obligaven á fer respectar la sinceritat electoral! ¡Y aquests son els que preconisavan la necessitat urgent de fer desde dia: la revolució!...

En la primera reunió celebrada per la Junta del Cens va haverhi empàt respecte á la qüestió de competència; pero en la segona, el govern la va perdre per un vot.

No per això 's dona per advertit. A la intimació de la Junta del Cens, recalcant sobre la ilegalitat de la circular jesuítica, se diu qu'el govern hi contestarà ab un *visto*, y seguirà endavant com si tal cosa.

Si en el partit liberal de la monarquía hi hagués homes y no ninots, l'ocasió fora arribada de prendre resolucions enèrgicas. Dos camins s'ofereixen, els dos ben expeditos: ó bé un concert electoral de totes las oposicions encamiat á que 'ls presidents de mesa apoyats en la llei retraxessin la intervenció dels delegats y de la forsa pública, ó l'retraiement de totes las oposicions. Tant ab l'un com ab l'altre procediment es més que segur qu'el govern se'n farà deu pedrars.

Aquestes son las úniques respostas que 's mereixen uns governs tan hipòcrites com els que acaban de voler revestir de forma legal el monstruós atentat d'exercir la violència electoral ahont siga que 's vejin la elecció compromesa. Pero 'ls liberals que avuy cridan, ja callarán si l'govern afageix alguns districtes més al compte dels que 'l hi te senyalats. Després de tot, tant monárquichs son els uns com els altres, y l'arma que avuy esgrimeixen els conservadors, l'esgrimirán ells demá que puguin, en honor y defensa de la monarquía, mal ab això revelin la debilitat en las institucions, quals partidaris han de apelar á uns medis tan reprobats pera sostenirlas.

**

Afortunadament s'està operant la concentració dels elements republicans, ab la seguretat de que aquesta vegada serà un fet la formació del partit únich.

Ab son privilegiat talent, en Joaquim Costa, acaba de determinar el sentit eminentment patriòtic de

aquest moviment incontrastable. Las forses republicanas son ja reserva de la patria.

Veus' aquí las hermosas paraules del gran pensador aragonés, que acaba de posar la seva intel·ligència, la seva voluntat y 'l seu cor, al servey de la República.

«Fracassats avants de 1898 y tornats á fracassar després els polítics del régimen imperant en l'empenyo de portar á cap la revolució desde l'govern, qu'ells mateixos proclaman com á necessaria; fracassadas també las classes neutrals, crech que deuen desitjar y proclamar l'avveniment de la Repú-

blica fins els mateixos que no tinguin conviccions republicanas, pero que siguin homes previsors y patriotas, no tant per la República com per Espanya.

«Els actuals partits governants son planas majors sense soldats, com deya l'Sr. Canalejas; doncs bé, l'partit republicà, que vá á constituirse, tindrà plana major superior á la dels partits monárquichs y té soldats pera formar uns quants exèrcits.

«Encare que no sigui més que per instant de la propria conservació, las classes neutrals deuen mirar ab simpatia aquest moviment de concentració, que pot ésser salvador, y secundarlo.

»Jo m'adhereixo á n'ell incondicionalment, L'entrada de un home de una intel·ligència tan preclar a en el camp de la República, devém considerarla com un verdader aconteixement prenyat d'hermosas esperances.

Espanya se disposa á jugar la última carta, y la República guanyarà la partida.

PEP BULLANGA

Una Oficina electoral carca-regionalista

—Passin: el senyor vicari 'ls donarà instruccions y 'ls explicarà la manera de tocar las trampas.

Las próximas elecciones de Diputats á Corts

A BARCELONA

V

RESTAS

ON de molta importància las restas que s' han anat efectuant en el camp regionalista.

L' adagi «qui molt abarca poch extreny» sembla fet expressament pels que ab l' afany de agabellar, no miravan prim; esperits acomodaticis de, tot ne volian treure sustanci; oferian el regionalisme com un *círculo todo*, pretenent aplicarlo á las dolencias més contraposadas; pero al últim s' ha notat la superxerà, y molts dels que prenien el remey, á ulls cluchs, sense pensar's hi, ara tant sols sentintne parlar, ja n' fan escarafalls.

Els elements de la industria y l' comers que no tenen més objecte, ni coneixen altre ideal que la bona marxa del negoci, han comensat á reflexionar y's preguntan:

«Quina ventatja n' hem tret fins ara del regionalisme? Se'n va prometre com una cosa facilíssima l' concert econòmic, y avuy ja casi no se'n parla. Se va dir que's faria un gran esfors per dotar á Barcelona de la zona neutral destinada á imprimir un moviment extraordinari al tráfech mercantil, y ls que han anat á Madrid á interessarse pel bon èxit del projecte han tornat á Barcelona poch menos que desenganyats. Densà que predominan aquestes corrents regionalistas, á Madrid ens miran sempre ab molta escama, y no solament á la capital, sino á tot el resto d' Espanya. Basta que demanem una millora, per justa y convenient que sigui, pera que se la consideri com un privilegi irritant. Atenentse als resultats pràctichs, s' ha de confessar qu' en punt á conseguir beneficis en favor dels interessos materials de Catalunya eran més afortunats els cacichs, amichs dels de l' olla, que l's regionalistes, sempre sospitosos als que remenan las cireras.

Y una vegada llenata á reflexionar, sense escoltar més veu que la veu del interés, els més dels industrials y comerciants no se senten héroes per oposar als menyspreus de Madrid una acentuació en la seva deria regionalista. Extremar la seva actitud els podría portar á una verdadera catàstrofe. Hi ha sempre pendent la qüestió aranzelaria, de la qual depén la vida ó la mort dels seus interessos. El rompre les hostilitats ab l' Estat espanyol porta aparellada, á manera de repressalia, una modificació en els aranzells en sentit lliurecambista, y l' ðia en que aquesta s' estableixi jay d' ells y ay de Catalunya.

Ha arribat, donchs, l' hora de tocar retirada, y si no tots, serán molts els que deixaran de seguir als regionalistas que de tal manera han compromés lo qu' ells estiman per damunt de tot: els negocis, el balans, el calaix... Tontos serían, dat el seu punt de vista, si persistissin en sacrificiarlo, á la defensa de unes ideas de uns resultats tan ilusorius y sospitosos!

Ja veurán com ab el temps ellserán els primers que digni, referintse als regionalistas: —Si son boigs que l's tanquin.

Un altre factor important, per la seva significació política y per la seva persistència en la lluya, restat al regionalisme, es el partit carlí.

En les passades eleccions, y principalment en las de regidors, los carlins en massa varen posar-se á las ordres dels regionalistas. No l's hi varen negar: ni vots, ni brassos per lo que sigués convenient. A Badalona va reclutar-se una partida que rebé l'encreix de fer cara als republicans. Veritat es qu' en molts punts, entre altres el carrer de Montaner, siguieren arrollats y dispersats de una manera vergonyosa. Pero si no pogueren conseguir imposar-se ab el garrot y las armas de butxaca, las masses carlistas, mogudas desde las sagristías, donaren als regionalistas un gran contingent de vots.

Avuy, ab motiu de haver repudiat *La Veu de Catalunya* la candidatura del Sr. Vázquez Mella, han partit peras públicament y de una manera airada. Els carlins no volen res ab una agrupació sense conèixer, que l's ha pagat els favors que d' ells té rebut, ab tota mena d' enganys y d' improprios.

Quédinse l's regionalistas ab la seva política falás, enganyosa, embossada; quédinse intentant tota mena de combinacions impossibles, pera presentar-se com á defensors de la religió als ulls dels clericals y com á partidaris de las llibertats modernes, á la vista dels que no estan renyits ab el progrés. Lo qu' es aquest all-yoli no lliga, y de totas maneras no serán els carlins els que vulguin tastarne.

—Arri allà, embusteros! —els han dit al separarse d' ells ab tot l' encono de un enemic agraviat.

Y enemics serán dels regionalistas, enemics resolts á combatre'l, els qu' en les passades eleccions siguieren els seus ausiliars.

Ab aquesta resta, qual importància no s' pot desconeixer, lo qu' es els companys de causa, han fet un trist negoc.

Perque ni l' consol els queda ja de pretindre recobrar las forses que han perdut per la dreta, inclinantse á la esquerra. Ab carlins ó sense carlins, no podrán may destruir la justa reputació de reaccionaris que s' han creat ab els seus actes. El tenir la cama dreta més llarga que la esquerra l's ve de naixensa, y aquestas imperfeccions orgàniques no s' curan. Per més esforços que fassin sempre anirán coixos.

A falta de carlins, se contentan ara ab els nocedals, ab els jesuïtes, ab els ensotanats, ab tota la catura clerical. Pero aquesta forsa no basta de bons per posar un dich á las aspiracions democráticas, republicanas y progressivas de Barcelona.

Per altra part, la reacció ha ensenyat massa l' orella porque ningú pugui donar-se per inadvertit. Per més que l's regionalistas s' empreny en volgut esser l' encetall del titulat partit catòlic, que obheint á las indicacions de Roma s' intenta formar á Espanya, sempre xocará el contrassenit de que l's regionalistas que basan la seva rahó de ser en l' odi á la unitat del poder públich espanyol, se fassin satélits, díctilys y obedients, del poder públich romà. Com á catòlics militants son alguna cosa més que centralistes.

Aquesta farum de reacció ultramontana que no s' poden treure del damunt per més que s' perfumí en ab essència d' espigol y farigola de la terra, ha fet que s' apartessin d' ells certes elements que l's miraven ab alguna cosa més que simpatia, mostrantse propensos á ajudarlos, seduïts per la seva autonomia fula.

Ens referim á alguns federals ilusos, que s' empenyaven en engranar el concepte autonòmic del seu credo, ab l' unió dels regionalistas.

No es que siguessin molts els que ab tan poca cautela procedian; pero, fins sent poches, ab el mer fet de aproxiar-se als regionalistas els hi donavan un fals barnís d' aspiracions adelantadas, ó quan menos els autorisavan pera que puguessin dir com deyan:

—La nostra idea es amplia: dintre del nostre camp hi cab tothom, fins els republicans.

Al últim els incautes semblan haver sortit del seu error.

Tant ó més que la seva propia reflexió hi haurà contribuit el fet de haver descubert á temps l' engallina que l's hi preparavan, puig als federals dispostos á secundarlos, els anavan á pagar ab la mateixa moneda que als carlins. Que ho digui algun candidat per un important districte de la regió ampolanesa, que mentrens *La Veu de Catalunya* li feya la gara-gara, els regionalistas del districte se preparan descaradament á abocar la seva influència en favor de un ministerial.

Qualsevol s' embarqui ab aquesta cäfilla de traidors. Per altra part, la massa federal, ab un instant polític admirable, deixantse de contubernis als regionalistas, se posava en contacte ab els republicans de tota la vida. Aquest es el bon camí, y aquest es el que han seguit la immensa majoria dels federais de Barcelona, ab una resolució tan ferma y decidida, que algunas de las personas més significades del partit, que ab l' excusa de procurar avantages que tot l' *autonomia integral* de Catalunya s'inclina van als regionalistas, no han tingut al últim altre remey, que posar un terme á las seves veleitats.

Vels'hi aquí un' altra resta important, que s' convergeix en *sumando* republicà.

La facilitat que s' ha establert l' inteligença entre tots els republicans de Barcelona pera las próximes eleccions de diputats provincials, es la garantia segura de que s' mantindrá més ferma que mai en las de diputats á Corts, en las quals s' ha de establecer definitivament la verdadera significació política de la ciutat més important d' Espanya.

A jutjar per certs desfalliments que s' observan sovint en *La Veu de Catalunya*, qual llenguatge decayut, contrasta ab el seu caràcter altaner y provocatiu, qualsevol diria que ja avuy els mateixos regionalistas, ab tot y l's grans traballs d' organiació que portan fets, y l's quantiosos recursos metàlicos de que disposan, donan el plet per perdut.

P. K.

DELANTRAN ab gran èxit els traballs preliminars de l' Assamblea magna del partit republicà. La comissió nombrada al efecte recull adhesions incondicionals de las personalitats més significades y dels centres y entitats diversas qu' encarnan la vida política republicana.

LA CAMPANA DE GRACIA, després de recordar que ja fa alguns anys ve preconisant la necessitat absoluta de la constitució de un núcleo republicà unit, baixa una sola bandera y á las ordres de una sola jefatura, no pot menos de felicitarse de que la immensa majoria dels republicans alentin la mateixa idea.

De manera que nosaltres som dels que sense moure's de casa hem anat á la concentració.

Per lo tant ja ho sab l' amic Nakens, que porta l' compte corrent dels adheritis; si 'ns considera dignes de figurarhi, apúntins á la llista.

Que 'ns perdoni *Catalunya federal* si no podém estar conformes ab el seu manifest, quan diu:

«En realitat lluytan de nou, una vegada més, els dos principis opositos que s' disputan el predomini de la constitució orgànica dels pobles. D' una part l' unitarisme uniformista... etc.; de un altre cantó el regionalisme particularista...» y tot lo demés.

No es certament aquesta, per més que alguns s' emprenyin en que ho sigui, la lluya grossa y trascendental dels nostres dies. Aquesta lluya està plantejada així: —Per una part els reaccionaris, els clericals, els monárquics; per altre cantó els revolucionaris, els laics, els republicans.

Contribuir ab qualsevol pretext á distreure l' atenció de aquesta lluya imperiosa, ineludible, á la qual deuenhir aplicar els seus esforços tots els ciutans qu' estimin la llibertat, es traballar en profit dels enemics del poble.

La qüestió única que planteja *Catalunya federal* en el seu manifest, podria absorbir l' atenció dels espanyols, si Espanya s' trobes en un període constitutiu. Pero avuy es quant menos inoporta.

Estém en un instant de lluya á mort contra la monarquia, contra l' clericalisme y contra la reacció, y tot lo que sigui divergir, equival á restar forses á la bona causa. Per aixó y tan sols per aixó els reaccionaris se mostren tan aficionats á tocar el botet regionalista. Lo que sembla mentida es que hi haja

encare qui presumint de republicà, no haja coneugut l' engany.

En tres días hi ha hagut dos topades de trens en la línia fèrrea del Nort: l' una á la estació de Manresa y l' altra una mica més amunt, á Sagüés

Y las que anirán venint. Perque l' empresa se 'n preocupa poch de aquestas coses, saldant els danys que ocasiona ab aquell ditxo: —Qui gemega ja ha rebut.

Concellers no li faltan, entre l's polítics monàrquics de primera talla, per tot lo que convingui, y tenint las espaldas guardadas, ja pot reventar al pròxim ab tota tranquilitat. De las indemniscions se 'n encarrega l' marqués de las Cinquillas; pero aquestas satisfa totas ab la mateixa moneda: ab parts de rosari.

Celebrém ab tota l' ànima que l's republicans del districte de Sant Feliu-Vilanova hajen arribat á un acord per anar units á las próximes eleccions de diputats provincials.

De la falta de inteligença de nostres amics, se'n haurien aprofitat els reaccionaris, y aixó es lo que s' ha d' evitar á tota costa, posant per damunt de totes las qüestions personals l' honra de la bandera republicana.

En Pey y Ordeix ha estrenat al Teatro Principal de Gracia un drama titulat *Un testament*, basat en una historia verídica, en la qual va desempenyarhi l' primer paper la rapacità dels jesuïtes.

Y a propòsit del Sr. Pey, no 'ns cansarem de recomendar al interès dels anti-clericals, dada la situació apuradíssima á que han procurat reduhirlo l's seus enemics, els quals el tenen poch menos que s' situa per fam.

Tot lo que s' fassi en favor d' ell serà un' obra de misericòrdia y de justicia.

De las riallas ne venen las plorallas.

A Vigo ho poden dir aixó. El dimarts de Carnestoltes, per haver ocorregut algunes diferencies entre l' poble y la guardia municipal, sortiren els civils al carrer, armats dels correspondents mausers, y fent foc sobre la masa popular, mataren á un noi de 12 anys y deixaren á cinc homes més gravement ferits. Tot això sense haver fet previament las intimacions que prescriu la llei.

De manera que'n Silveira te motius de sobras pera revertir de gust. Ell si que podrá dir, acarient l' empunyadura de la daga:

—En aquest etern Carnestoltes espanyol, els civils son els únichs que no's disressan.

Una opinió del Sr. Costa:

«Precisa que la dotzena y mitja de caps republicans renunciin al adjectiu, al adjectiu malhadat, per qual nefasta virtut els grans d' arena's repeleixen, sense arribar mai á formar blocs; y aquest adjectiu, del que ha viscut 30 anys la dinastia y del que han mort, perdudes pera la patria, aptituds preclaras com Figueras, Ruiz Zorrilla, Gabriel Rodríguez, Palanca, Pedregal, Carvajal, Pi y Margall, etcétera, etc., encare, á l' hora present, es el puntual més ferm del tron.

Es molta veritat; l' adjectiu es lo que 'ns ha dividit, y la divisió es lo que ha engendrat la imposta.

De adjectiu sols n' admitem un: som republicans senzillists. Com més senzilla sigui la República, més defensors ha de tenir; més forta serà.

S' han promogut algunes diferencies entre l' Papa y l' govern de la República francesa, ab motiu de la provisió de alguns bisbats.

El Papa s' nega á admetre l' criteri del govern republicà, y diu que deixarà las diòcessis pera propietat.

En vista de lo qual podrá dir Mr. Combes: —A bo das me convidas.

Com menos bisbats, menos sous, y menos agents de la reacció ultramontana conspirant contra la República.

En aquesta mena de baralles no hi ha com anar á sobre: y la República francesa hi va.

A Inglaterra ha comensat á posar-se en pràctica un sistema que ha de cridar l' atenció de las nostres classes obreres. Tal es el de la igualtat de salaris sense distinció de sexes.

En las nostres fàbricas s' abusa escandalosament de la dona, fins al extrem de qu' en molts punts l' home queda sense ocupació, com no's resigni á efectuar las feynas domèsticas. Y tot perque á la dona se li satisfà un jornal més reduhit que al home.

Bó es que á Inglaterra comensin á donar l' exemple d' evitar aquesta monstruosa inversió de sexes. El bon sentit té dret á triunfar sobre l' egoisme.

A la Corunya s' prepara una Assamblea de Càmaras de comers ab exclusió de las catalanas.

El propòsit dels assambleístas no pot ser més senzill: se redueix á provocar una reforma arancelaria demandant la rebaja de drets exclusivament dels articles que s' fabrican á Catalunya.

Dificil s' havia vist may un acte de hostilitat tan desembossada contra la nostra terra. Aixó serà tan lamentable com vulguin, pero es un fruy natural del regionalisme català.

Qui planta cevas, culturá cevas. Res té, donchs, d' extrany, que qui sembra odis, reculli odis.

No podrà, si 's vol, tenir l' Assamblea de la Corunya cap resultat positiu; pero la intenció qu' entraix es de aquellas que fan mal.

Las 50 pessetas que LA CAMPANA va rebre de la Comissió organizadora del brevir republicà celebrat al Coll han sigut distribuïdes en la forma següent:

	Ptas.
A Águeda	

tament ha fet davant del poble tarragoní, puig días enera volfan estalviar gas y ara, ab motiu de les festes del Papa, gastarán tot lo que podrán estalviar durant l'hiver. Ben bé se 'ls hi podrà dir allò de: «Lo que haveu fet ab el cap, ho desfeu ab els peus.»

SANTAS CREUS, 22 de febrer
Tothom abandona al nostre Pater. Fins la gent de sovana 'l té olvidat y per això es que l' altre dia varem disfrutar d'un enterrament civil improvisat, ja que l'*Pau* d'aquest poble era à fer una sortideta y els seus companys del vehínat varen negarse à venir à tapar una falta per ell comesa, donant sepultura à un cadàver sens l' assistència de cap corp.

Déch manifestar que 'l tal *Pau*, no arribantli tal vegada las missas pera tapar els seus gastos, té que dedicarse à la venda d'oli, motivant aquest negoci que 'l diu vendres passat se vejés en el cementiri del poble un matxo y un ruch celebrant un convit ab la gran herba que pel gran cuidado dels mossens allí s' hi cría.

ULLDEMOLINS, 17 de febrer

L' arecalde que disfrutrem, carlí y catalanista tot d'una pessa, troba molt natural que 'ns entretinguin la correspondència à Cornellà, y un poble com aquest, que passa de 1,600 habitants, està incomunicat à causa de haverse deixat cessant al peatge-correu que li havia. Un corregidor nostre sollicità la plassa y, naturalment, li va ser denegada ab més modos pel cerca-regionalista. ¡Així si qu' es mirar à Europa y traballar pel progrés de Catalunya!

També estém bé de pastor negre. L' altre dia va dir desde 'l cubell que no l' abandonessin les pocas ovelles que li quedan; que pensin que la filoxera y demés plagues que 'ns arruinan se deuen à la poca fé que tenim, que no fem prou pregaries à la Verge... etc... etc... Y té ràhó; hauríam de prendre modelo d'ell que no 'ns cança de ferne de pregaries à dugas verges de 20 à 22 anys que té al seu servei. ¿Y qué 'ls hi deu pregar, el baliga-balaga? ¡Deu nos guardi de fer més pensaments!

ESPLUGA DE FRANCOLÍ, 22 de febrer

El nostre mossén després de predicar l'Evangeli las emprengué à fer propaganda electoral, recomanant en gran manera la candidatura catòlica, que per cert es la d'un carlista dels mes reconagrats. ¿Que no 's recorda aquest escarbat de la guillada que va haver de fer l'any 74, que va vendre als liberals de Vilaseca? ¡Que hi torni ara à fé! I maco si vol rebre! Mirí que 'ls temps han variat molt... y potser el porç se li tornarà truja.

PREMIÀ DE MAR, 23 de febrer

Es altament escandalós y lamentable que 'ls veuhns d'aquest poble haguém de ser tractats de criminals y boorrats pel nostre vicari, qu' es mes lleig que la última deposició feta per Isop. A la missa de vuyt de ahir, diumenge, ab assistència de la guardia civil y ab motiu dels balls que la joventut de aquest poble dona, va dir que l' envetat era 'l centro de la ignominia. Y son més de notar els seus insults per quan, desde que tenim la desgracia de haver de tractar ab ell, hem de presenciar à diari visitas nocturnas y perilloses fetes en casas que hi ha novas y especialment à la de una viuda jove y bastant guapa. Si las autoritats locals deixan el tal insult pendent, no será estrany que un dia tingui de abandinar el poble à pedrada seca.

SANTA PERPETUA DE MOGUDA, 23 de febrer

L'ex porc-curadó Sulapas, qu' es un hipòcrite y un farsant de primera, y que pujava els arrendaments de les terras als pobres pajesos à ff de poguer cobrar major interès pera fer veure qu' es una bona persona y un bon cara-còlic, fa arreglar una casa per habitatir unes monjas que, segons diuen, saben molt y 's dedicaran à la ensenyansa, de modo que ja que al Sr. Sulapas li han pres las procuras que tenia, pot véure si sent tal regalo el nombran las tals monjas pore curadó d' elles, pero deven a advertirlas que no serveix.

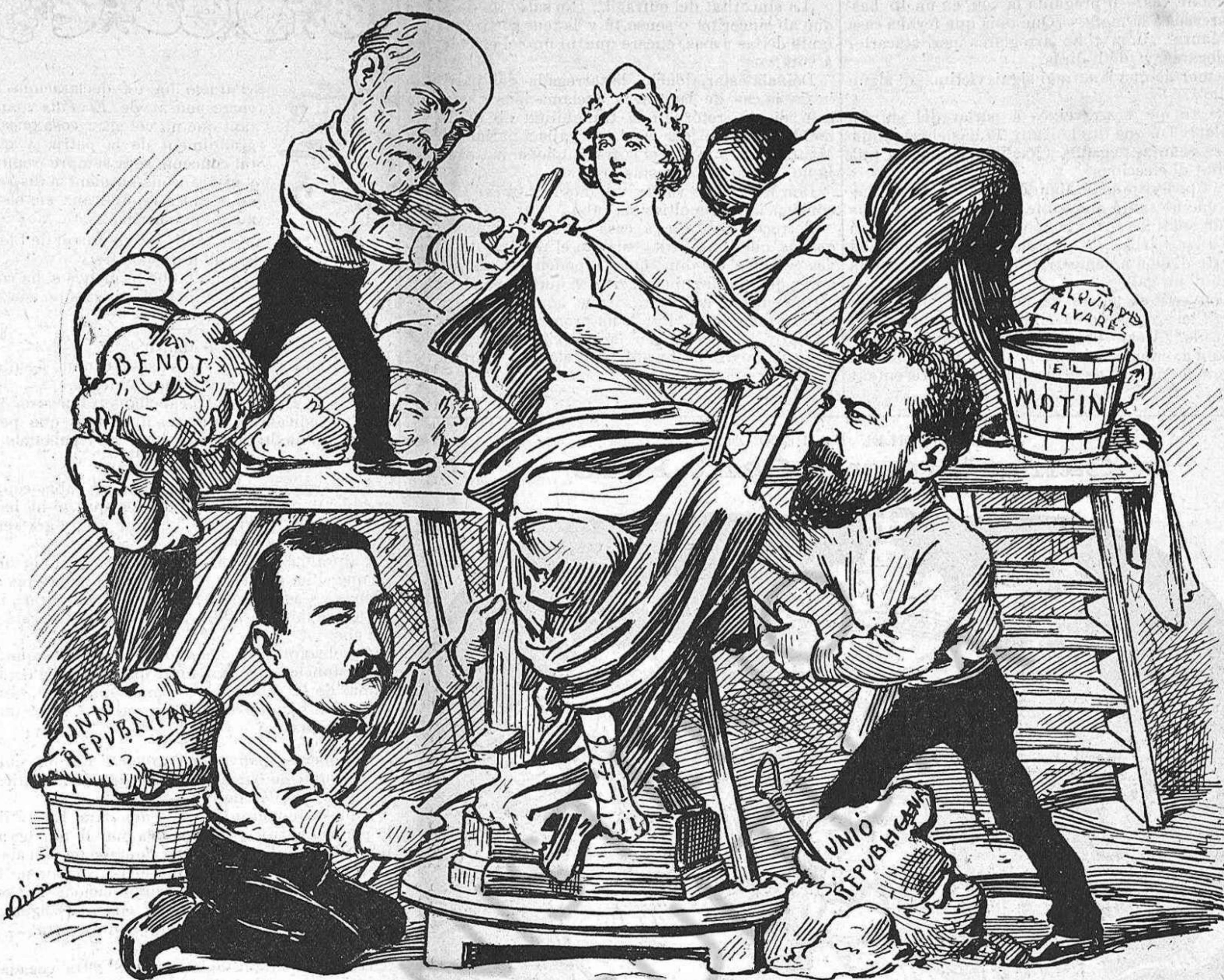
IDILI

«La gran duquesa de Mecklemburg-Schwerin, vindrà desde fa sis anys, està en cinta y ha desaparegut en companyia d'un perruquer.»

(Telegrama de Berlin.)

La gran duquesa Anastasia, dama de los mes lluit, fa sis anys iobra senyora! que ha perdut el seu marit. La criada té 'l caloy,

L' UNIÓ REPUBLICANA.—Taller d' escultura

Si tots els fadríns segueixen treballant ab el mateix entusiasme que are, jquin' obra més hermosa 'n sortirà!

la fusteria té 'l fusté,
cada dona té 'l seu home;
isolzament ella no 'n té!

¡Pobretà gran duquesa,
fa pena de mirà!
Tan pàlida, tan trista...
¿Qu' la consolarà?

Un perruquer de bon fondo
un dia al passar la veu.
—Duquesa, la gran duquesa,
¿qué us han fet? ¿per qu' plorau?

La ilustra dama se 'l mira,
mes no pronuncia un sol mot,
y 'l perruquer, que no es tonto,
diu: —Nada, ja ho entenç tot.

Vindeta desolada,
vèsten tranquila, ves,
que mentre jo 'm bellugui
ja no ploraràs més.

Segons las cròniques contan,
l' oferta dels dols galàns
fou bonament acceptada
sense mirar 'l «qué dirán.»

En vā á n' ella algú li feya
la broma corresponent:
la duquesa replicava,
molt satisfeta y sonriente:

—Ben pochs dels que 'l critican
tenen la seva mà:
es un perruquer destre,
que sab molt bé 'l que 's fá.

Cada matí, cada tarda,
cada vespre, cada nit
el *Fígaro* 's presenta
molt atent y comedít:

—La senyora gran duquesa
chaufa de menester
algun servei dels que atanyen
al seu humil perruquer?

—Y la viuda, al mirarlo
tan elegant y fi,
casi bé cada volta
diu que li deya: ¡Sí!

Això ha durat... lo que duran
els dies d' aquest tenor.
Una tarda la duquesa
va di al barbè: —A diòs, honor!

—¿Qué passa? —Que vaig trobantme
d'un modo... tan delicat,
que crech que amaní una dida
no fors cap disbarat. —

¡Pobretà gran duquesa!
¡Qu' cas mes peligrat!
¡Ves qu' dirà al saberho
la terra del chucrut!

El brau perruqué y la viuda,
espantata del seu desús,
determinan mudar d' ayres
y buscarse un altre pis.

Preparan, callant, el mundo,
ella agafa lo qu' es seu,
ell prem la navaja, y illestos!
se 'van sense ni dir: —Adeu!

—Y hala, cap à Crimea!
—Y hala, cap à Teherán!
—Y hala, cap à la Xinal...
—Qui sab ja hont pararán!

Entre 'ls prínceps d' Alemania,
que son prop de mil set cents,
no cal d' al saber la nova
si n' hi haurà hagut de laments.

—¡Fugí ab un trist rata-barbas
que apenas té suu ni bruch! —
exclaman en tràgic coro: —
¡qu'na vergonya pel duch!

—Sort que pels cementiris
tot això no se sab!
—Ves arà qu' dirà
el mort si alsés el cap!

C. GUMA

LA VEU DE LA CONCIENCIA

U' es aquesta onada de gent que
ab els ulls fora de las órbites
y llenant alarits d' indignació,
corra pels carrers de Madrid
en direcció à la casa de 'n
Montero Ríos?

Son els naufracs del barco
de 'n Sagasta, els pobres su-
pervivents del partit fusionista
que, alarmats per la circu-
lar que sobre eleccions acaba de publicar el minis-

tre de la Gobernació, van à demanar ajuda y amparo à l'il·lustre gallego.

Ja en presencia d' ell y sense esperar que ningú li dongui, el capitost de la manifestació pren la paraula.

—Don Eugeni, si 'vosté no 'ns defensa, estém perduts.

—En qu' puch servirlos?

—Ja deu haver llegit la circular de 'n Maura. —

No solament l' ha llegida, sinó que la sab de memoria; pero á ff de veure per quin cantó 's descantellaren, en Montero Ríos, mestre en las arts del disimulo, determina fer el pagès.

—La circular?

—Sí, senyor; questa circular anticonstitucional y inhumana, en virtut de la qual las autoritats gubernativas podrán, en días d' eleccions, entrar en els collegs electorals acompañats de forsa armada.

—Aixó diu la circular del ministre?

—Aixó! ¡Li sembla à 'vosté si 'l nostre partit pot anar en semblants condicions à la llyuta electoral?

—Lo que jo no entenç es quina deu ser la intenció de 'n Maura al pretendre introduhir la forsa en els collegs.

—Aqui està 'l refinament de la seva picardia. Segons ell, aquesta disposició no té altra finalitat que garantir la lliure emissió del sufragi.

—Y 'vostés creuen que aixó no es cert?

—No sols ho creymen, sinó que n' estém casi segurs. Lo que 'l ministre 's proposa es pura y simplemente tancarnos las portes à nosaltres, ja nosaltres, que fà com qui diu quatre dies qu' eram amichs, companys y corregidori's seus! Don Eugeni, es indispensable adoptar una resolució enèrgica, perque si la circular de 'n Maura queda en peu, ni un sol de nosaltres podrà tornar à las Corts.

—Pero, 'vostés opinan que jo puch ferhi alguna cosa en aquest conflicte?

—Si 'vosté no ho arregla, no ho arreglarà ningú.

—Donch... allà vaig. Ara mateix tindrà una conferència ab en Maura.

—Vagi: aquí l' esperem per saber la resposta. Díguli que lo qu' està fent es molt lleig; que la seva circular no es propia d' un home que tant sembla interessar-se per la pureza del sufragi; que pensi que nosaltres som l' altre partit turnant y que seria molt sensible que à favor d' indignes trampas, realitzades à la sombra de la forsa pública, la minoria fusionista se quedés sense una regular representació al Congrés.

—Déixinholo per mi. No anirà 'l ministre à Roma per la penitència. —

Don Eugeni 's calà 'l sombrero y surt al carrer, decidit à anar a esbroncar à n' en Maura.

—Qué n' hi dirà de coses fortas à aquest tio! ¡Qué vegadas els hi farà sortir els colors à la cara, per doble y resistent que la tingui... Y va caminant.

—Qué s' ha figurat aquest mallorquí? ¡Per ventura 's pensa ell que l' exercici del sufragi es una broma com la de la regeneració y la selecció, que 'l seu consoci Silveira preconisa tant temps há, sense arribar mai à portarlas à la pràctica?

Pero à mida que l' home va acostantse al ministeri de la Gobernació les camas pareix que 's negan à obeirlo. Vol caminar depressa, y no pot, els peus se li claven à terra, els joncols se li encarcaran, el cos, encare agil y fort, s' encorva y 's tira enrera.

De prompte don Eugeni 's para en sech. Dintre d' ell ha sentit una veu; la veu de la conciència que, despertada inopinadament, sembla extranyar-se de

La forsa fent l' ull viu y guardant l' urna
y á sota de la taula un delegat:
¿pot donar-se una prova més palpable
de que tot anirà ab legalitat?

